

Природно-математички факултет
Универзитет у Новом Саду

Трг Доситеја Обрадовића 3, 21000 Нови Сад, Србија

тел 021.455.630 факс 021.455.662 e-mail dekanpmf@uns.ac.rs web www.pmf.uns.ac.rs

ПИБ 101635863 МБ 08104620

Извештај о самовредновању студијског програма

Мастер академских студија

ТУРИЗАМ

Департмана за географију, туризам и
хотелијерство

Природно-математичког факултета
Универзитета у Новом Саду

Нови Сад, 2025. године

СТАНДАРДИ И УПУТСТВА ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Стандард 4:Квалитет студијског програма

Стандард 5:Квалитет наставног процеса

Стандард 7:Квалитет наставника и сарадника

Стандард 8:Квалитет студената

Стандард 9:Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Стандард 10:Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Стандард 11:Квалитет простора и опреме

Стандард 13:Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14:Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандард 15:Квалитет докторских студија (само за студијске програме докторских студија)

ТАБЕЛЕ

ПРИЛОЗИ

Стандард 4: Квалитет студијског програма

4а Опис и анализа тренутног стања

4.1.

Овај студијски програм је резултат сталног унапређивања студија из области туризма, које имају дугу традицију на Департману за географију, туризам и хотелијерство. Мастер студије из области Туризма су први пут акредитоване 2012. године, када је излазно звање било Мастер туризмолог. У међувремену, снажним развојем наставног кадра, научних истраживања, опремљености Департмана, акредитован је овај студијски програм у ИМТ пољу (2017), између Гео-наука и Менаџмента и бизниса, са излазним звањем Мастер менаџер. Од 2024. почео је са реализацијом садашњи СП МАС Туризам, акредитован у оквиру Друштвено-хуманистичког поља, области Менаџмент и бизнис, са излазним звањем Мастер менаџер. У односу на претходни, има два нова модула, а број конкурсних места је наведен у загради:

Туризам (30), Ловни туризам (10), Хотелијерство (25), Гастрономија (35), Авантуристички туризам (5, нови модул) и Наставник (куварства, посластикарства, услуживања) (25, нови модул).

Програм је акредитован за упис 130 студената.

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма *Мастер Туризам* је мултидисциплинарно образовање академских стручњака из области туризма и угоститељства способних за одговорно планирање, организовање, управљање и руковођење предузећима и деловима предузећа која се баве туристичком и угоститељском делатношћу, као и за извођење наставе у средњим стручним школама које образују кадрове за угоститељску и туристичку делатност.

Сврха овог програма је оспособљавање кадрова за високостручне послове који подразумевају планирање, уређење и управљање туристичком дестинацијом, управљање туристичким предузећима и организацијама, управљање хотелијерским и ресторатерским предузећима и деловима предузећа, управљање ловиштима, предузећима и деловима предузећа која се баве узгојем дивљачи, управљање кадровима и организација рада у предузећима која се баве ловним туризмом, планирање, организовање и управљање различитим врстама догађаја (културни, спортски, пословни, специјални), њихову евалуацију, утврђивање ефеката и значаја догађаја за развој туризма на дестинацији, креирање мреже стејкхолдера са циљем одрживог развоја туризма, управљање угоститељством у бањама и другим организацијама које се баве комерцијалним угоститељством, управљање туристичким агенцијама усмереним на активни одмор, Националним парковима и осталим заштићеним природним добрима, као и рекреативним удружењима и клубовима, као и оспособљавање кадра за успешно извођење наставе у средњим школама које образују кадрове за угоститељско и туризам.

Сврха студијског програма *ОАС Туризам – модул Туризам* је надградња стечених знања на основним академским студијама вишим знањима и садржајнијим теоријским и практичним сазнањима, као и пружање основа за самостални квалитативни и квантитативни научно-истраживачки рад.

Базирајући се на знањима студената стеченим на основним студијама, овај програм пружа продубљена, усмерена, специјалистичка знања за оперативан рад и пословање у туризму и угоститељству и комплементарним делатностима. Оспособљавање студената за креирање пословне идеје, оснивање новог предузећа и управљање његовим пословањем значајна је сврха овог програма. Управљање и пословање предузећа у туристичком и угоститељском сектору захтева знања о специфичностима туризма и функционисања туристичког тржишта, финансирања и управљања ресурсима туризма, маркетиншким вештинама, као и познавање утицаја мера националне туристичке политике и мера заједничке туристичке политике ЕУ на пословање овог сектора.

Мастер студије Мастер Туризам подразумевају оспособљеност за наставак усавршавања у високообразовним институцијама, овладавање методолошким научно-истраживачким инструментаријумом који чини предуслов уписивања и успешног увођења у докторске студије из области туризма, за бављење науком и примене теорије у туристичкој пракси, не само са становишта на нивоу вештина, већ и решавање практичних и теоријских проблема у туризму и комплементарним делатностима.

Сврха студијског програма је у складу са основним задацима и циљевима Природно-математичког факултета, Департмана за географију, туризам и хотелијерство или у ужем смислу студија Туризма.

Настава се изводи по Плану наставе и учења, којим се утврђују наставни предмети по научним, односно

стручним областима. Студије се изводе на српском језику.

Сврха студијског програма **МАС Туризам – модул Ловни туризам** је образовање стручњака који ће у оквиру ловно-туристичких предузећа (туристичке организације, ловачки савези, ловачка удружења, ловачка комора), ловишта и других субјеката ловног туризма руководити и органозовати радне активности запослених. Структура студијског програма обезбеђује да се кроз наставне садржаје опште-образовних и теоријско-методолошких предмета стекну проширена знања из области ловног туризма, и да то буде надоградња знања стечених кроз основне студије и групу научних и стручних апликативних предмета. Студенти ће на овом нивоу студија стечене компетенције и вештине са основних студија имати прилике да примене у пракси кроз директан рад у ловачким организацијама и ловиштима. Овако образовани кадрови су у потпуности спремни за самосталан рад на ловно-туристичком тржишту, пошто се након основних, а сада и мастер студија у потпуности прилагођавају кретањима и променама на ловно-туристичком тржишту чиме су у потпуности спремни за самостални рад.

Сврха студијског програма **МАС Туризам – модул Хотелијерство** је образовање стручњака који поседују уско специјализована академска знања која се односе на теорије, принципе и процесе у угоститељској делатности, кроз проширивање и усавршавање стечених знања на основним академским студијама из области хотелијерства и ресторатерства. Базирајући се на знањима студената стеченим на основним студијама, овај програм пружа продубљена и усмерена знања и вештине за оперативан рад и пословање у угоститељству. Такође, сврха студијског програма је оспособљавање студената за критичко разумевање и примену стечених знања за научна, стручна и примењена истраживања у области хотелијерства и ресторатерства. Пружањем теоријских и практичних знања неопходних за критичку анализу и оригинална истраживања у области угоститељства, овај програм омогућава образовање студената на студијским програмима вишег нивоа.

Сврха студијског програма **ОАС Туризам – модул Гастрономија** је образовање стручњака, проширивањем, продубљивањем, усавршавањем и напредним изучавањем већ стеченог знања на ОАС из области Гастрономије као дела угоститељства. Они се оспособљавају да самостално, одговорно, креативно, етично и високо професионално користе низ напредних, менаџерских и других знања и вештина из области производње и услуживања хране и пића али и шире угоститељске делатности. Сврха програма је да пружи напредно, мултидисциплинарно образовање у теорији и пракси, ради обезбеђења компетенција за обављање широког спектра активности из области угоститељске гастрономије. Прецизно речено, сврха овог студијског програма јесте напредно школовање мастер менаџера гастрономије који ће координирати, управљати и руководити системима, предузећима и другим организационим целинама, које производе и услужују храну и пиће. Студијски програм омогућава даље образовање на студијским програмима вишег нивоа, као и даље усавршавање у циљу добијања високо стручног-научног кадра у овој области.

Сврха студијског програма **МАС Туризам – модул Авантуристички туризам** је образовање стручњака који ће руководити и организовати рад у туристичким предузећима и другим асоцијацијама које чине субјекте и носиоце развоја из области авантуристичког туризма (туристичке организације на државном нивоу, покрајинском и локалном нивоу, планинарска удружења, бициклистички клубови, рафтинг клубови, фотосафари асоцијације итд.). Мултидисциплинарним образовањем из области авантуристичког туризма образоваће се академски стручњаци који ће бити способни за адекватно управљање привредним субјектима која се баве овим селективним обликом туризма. Сврха студијског програма је да студенти усвоје знања и вештине неопходне за управљање привредним субјектом из сфере авантуристичког туризма као и организацију и спровођење путовања и управљање догађајима. Структура студијског програма обезбеђује да се кроз наставне садржаје академско опште-образовних и теоријско-методолошких предмета стекну знања из области авантуристичког туризма и активног одмора, која се кроз практичан рад у оквиру стручне праксе унапређује. Стручна пракса чини значајан сегмент образовања на овом модулу јер пружа специјализована знања и вештине за оперативан рад и могућност креирања пословне идеје, оснивање предузећа и његово управљање.

Сврха студијског програма **ОАС Туризам – модул Наставник (куварство, посластикарство, услуживање)** је образовање кадрова за област гастрономија и услуживање, а предвиђени су да раде као наставници наведених стучних предмета, који су положили испите из педагошких, психолошких методолошких дисциплина и Педагошку праксу а настављају да проширују, продубљују и усавршавају

своја стечена знања којима ће унапредити и изводити, теоретску и практичну наставу из куварства, посластичарства и услуживања, у средњим школама. Уколико су завршили ОАС наведених модула или смерова а нису положили педагошке, психолошке, методичке предмете и педагошку праксу, полажу их кроз улазни модул при упису на, ову врсту, мастер студија. Сврха студијског програма је образовање мастер студената за препознатљива занимања наставника куварства са практичном наставом, посластичарства са практичном наставом, услуживања и других сродних предмета у стручним школама, које образују ове кадрове. Стицање компетенција на овој врсти и нивоу студија су друштвено оправдане и веома корисне.

На модулу *Мастер менаџер - Гастрономија* полаже се 9 предмета, од којих је 7 обавезних и 2 изборна (разврстаних у 2 изборна блока). На модулу *Мастер менаџер – Хотелијерство* полаже се 9 предмета, од којих је 6 обавезних и 3 изборна (разврстаних у 3 изборна блока). На модулу *Мастер менаџер – Ловни туризам* полаже се 9 предмета, од којих је 6 обавезних и 3 изборна (разврстаних у 3 изборна блока). На модулу *Мастер менаџер – Авантуристички туризам* полаже се 9 предмета, од којих је 6 обавезних и 3 изборна (разврстаних у 3 изборна блока). На модулу *Мастер менаџер – Туризам* полаже се 9 предмета, од којих је 6 обавезних и 3 изборна (разврстаних у 3 изборна блока). На модулу *Мастер менаџер – Наставник (куварства, посластичарства, услуживања)*, полаже се 10 предмета, од којих је 8 обавезних и 2 изборна (разврстаних у 2 изборна блока). Обавезних заједничких предмета на шест модула има два: Завршни рад - истраживање и Завршни рад- израда и одбрана.

Бодовна вредност сваког предмета исказана је у табели распореда предмета по семестрима, као и у табелама спецификације предмета. Настава се изводи према утврђеном распореду часова кроз активну наставу и остале часове. Обим студија по модулима износи 60 ЕСПБ

Бодовна вредност завршног рада је 21 ЕСПБ. Исказан је кроз 2 предмета: Завршни рад - истраживање (СИР 8, први семестар, 11 ЕСПБ) и Завршни рад – израда и одбрана (остали часови 2, други семестар, 10 ЕСПБ).

Предуслови за упис појединих предмета или групе предмета су назначени у табелама спецификације предмета.

Услови за прелазак са других студи

јских програма у оквиру сличних области дефинишу се на основу важећих студијских програма Природно-математичког факултета у Новом Саду. Може се вршити преношење ЕСПБ. Критеријуми и услови преношења ЕСПБ прописани су општим актом Природно-математичког факултета у Новом Саду.

Циљ студијског програма *Мастер Туризам* је стицање неопходних компетенција и оспособљавање студената мултидисциплинарним приступом за обављање менаџерских функција у туристичким и угоститељским привредним друштвима. Поред тога, циљ је упознавање студената са специфичностима које носе туристичке и угоститељске функције појединачно, разумевање процеса и активности којима су сектори повезани међусобно и овладавање техником и технологијом рада, као и професионалном комуникацијом у туристичком контексту. Истовремено циљ је надоградња вештина стечених на основним академским студијама и продубљивање стручног знања за рад у свим секторима туристичке делатности.

Студијски програм мастер студија је напреднија академска или професионална дисциплина.

Радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова:

Сваки предмет из студијског програма исказан је бројем ЕСПБ, а обим студија изражен је збиром ЕСПБ. У свакој школској години збир ЕСПБ износи најмање 60, што одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једне школске године. Укупно ангажовање студентасастоји се од активне наставе (предавања, вежбе, практикуми, семинари и теренска настава), самосталног рада, колоквијума, испита и других видова ангажовања.

Просечан недељни број часова предавања на овом СП је 5,36; вежби 4,92; осталих часова 10; а просечан број часова активне наставе недељно је 10,28.

Научно поље	Друштвено-хуманистичко
Научна област	Менаџмент и бизнис
Ужа научна област	Туризам
Студијски програм	МАС Туризам
Назив предмета	Менаџмент квалитета
Статус предмета	Обавезни
Број ЕСПБ	6
Број часова активне наставе	Теоријска настава 3+2
Време проведено на активностима које директно води наставно особље	предавања – 3 часа (2,2 сата) недељно вежбе – 2 часа (1,5 сат) недељно 3,7 сата x 15 недеља = Укупно 55,5 сати
Време проведено у самосталном раду	припрема за наставу – 0,50 сати недељно Укупно 7,5 сати
Време проведено на обавезној стручној пракси	-
Време потребно за припрему за проверу знања	припрема за колоквијуме – 20 сати припрема за испит – 80 сати Укупно – 100 сати
Време обухваћено самом провером знања	колоквијум – 2 x 0,5 сати практични испит – усмени испит – 1 сат Укупно – 2 сата
Укупан број сати	165 сати
Исход предмета	По завршетку курса студент ће бити оспособљен за практичну примену принципа и стандарда управљања квалитетом туристичког и хотелског производа уз уважавање свих специфичности које проистичу из њихове хетерогености и комплексности.

Исходи, стручности и компетенције

Исходи процеса учења и квалификације које свршени студенти имају у складу су са дескрипторима нивоа квалификација датим у Закону о националном оквиру квалификација Републике Србије и одговара нивоу 7.1.

Исходи програма мастер студија Туризма подразумевају да студент након завршетка студија поседује напредна академска и специјализована стручна знања из области студирања, као и да познаје иновативну технику и технологију туристичког и угоститељског пословања. Дипломирани студент решава комплексне проблеме туристичког тржишта, спроводи сложено комуникацију и интеракцију са широм туристичком и угоститељском заједницом. Примењује сложене методе пословања, делује предузетнички и самостално планира организује води и контролише све фазе и процесе у пословању. Самостално и са пуном одговорношћу води најсложеније пројекте у области туризма и угоститељства. Планира и реализује научна истраживања у области туризма и угоститељства. Поред тога, свршени студенти ће бити у стању да испољавају позитиван однос према значају целоживотног учења, да користе савремене информационе технологије у свакодневном пословању, као и да употребе адекватне маркетиншке традиционалне и дигиталне алате у циљу унапређења продаје.

Савладавањем студијског програма *Мастер Туризам* студенти стичу опште-стручне и предметно-специфичне способности неопходне за квалитетно обављање стручних и менаџерских функција на нивоу туристичких и угоститељских делатности. Студенти стичу компетенције које омогућавају критичко разумевање свих активности и пословних процеса у области туристичко-угоститељске делатности, решавање сложених проблема, самостално управљање туристичким функцијама и проактивно деловање, уз поштовање релевантних етичких стандарда. Студенти стичу квалитете потребне за запослење у околностима које траже правилно расуђивање, личну одговорност и иницијативу, у сложеним и

непредвидивим професионалним окружењима.

Савладавањем студијског програма **Мастер Туризам** студент стиче следеће опште-стручне способности:

- Способност ретроспекције, праћења и предвиђања појава практичног и теоријског аспекта туристичког и угоститељског пословања,
- Способност критичког мишљења, анализе и закључивања у свим облицима туристичког пословног окружења,
- Способност решавања комплексних теоријских и практичних проблема на иновативан начин везаних за област туризма и угоститељства, разумевања и примена принципа професионалне етике за област туризма.
- Способност сложене комуникације, као и интеракцију са ужом друштвеном и међународном туристичком заједницом;
- Способност да планира, организује и спроводи наставу, као и стручну обуку у учионици и туристичко-угоститељским предузећима.

Савладавањем модула **Авантуристички туризам**, студенти стичу следеће предметно-специфичне способности:

- Способност за овладавање методама, техникама, поступцима организовања целокупног процеса рада у агенцијама специјализованим за авантуристички туризам,
- Способност за објективно усвајање, процену и презентовање могућих дестинација које су погодне за активности у природи,
- Способност да самостално организују активности у природи (планинарење, бицикличке туре, веслање, пешачке туре и сл.),
- Способност да остваре сложену комуникацију у оквиру специфичног тржишта за активни боравак у природи (авантуристички туризам),
- Способност решавања проблема кроз које се испољава самоорганизација, самосталност и оригиналност,
- Способност испољавања иницијативе и личне одговорности у процесу руковођења радним задацима на пословима организације тура у природи,
- Способност доношења одлука у сложеним и непредвиђеним ситуацијама које су специфичне због локација на којима се изводе туристичке активности (реке, планинске стазе, кањони) и средстава којима се те активности изводе (бицикли, чамац и сл.),
- Способност самосталног учења неопходног за даљи професионални развој.

Савладавањем модула **Гастрономија**, студенти стичу следеће предметно-специфичне способности:

- Спровођење и повезивање различитих проширених знања уз дубље разумевање области планирања, организовања, управљања и контроле, људских, материјалних, финансијски и информативних ресурса у набавци, производњи, чувању и сервирању хране и пића,
- Савладавање нових знања из науке о храни и кувању, санитарној безбедности и заштити хране у угоститељству, савремене технологије и увођења нове опреме, засноване на новим информатичким достигнућима и програмима,
- Спровођење и дубље разумевање уз критичке процене, маркетиншких активности, решавања оперативних, тактичких и стратегијских задатка у сектору или угоститељском објекту којим руководи, уз примену савремене методологије коју налаже струка и наука,
- Успешно самостално коришћење напредних знања везана за сложену пословну комуникацију уз познавање најмање једног светског језика,
- Перманентно савладавају нова знања значајних за едукацији угоститељских радника, ангажованих на пословима припреме и услуживања хране,
- Развијају способност ретроспекције, обликовања, праћења и предвиђања структуре и функционисања угоститељских кухиња, објеката, појава и процеса,
- Испољавају способност развијања критичке свести и савладавање методологије истраживања у Гастрономији, како би се оспособили за наставак студирања на докторским студијама.

Савладавањем модула **Хотелијерство**, студенти стичу следеће предметно-специфичне способности:

- Способност примене сложених метода и техника у циљу спровођења научних и примењених истраживања у области угоститељства,
- Способност за објективно усвајање, процену и презентовање резултата истраживања,
- Способност за самостално и одговорно управљање предузећима и деловима угоститељских предузећа,
- Способност решавања сложених проблема на иновативан начин који доприноси развоју угоститељске делатности,
- Способност управљања, сложене комуникације, интеракције и сарадње са различитим стејкхолдерима на угоститељском тржишту,
- Способност самосталног организовања различитих врста догађаја у угоститељству и у осталим комплементарним делатностима.
- Способност да делује предузетнички,
- Способност доношења одлука у сложеним и непредвиђеним ситуацијама,
- Способност самосталног учења неопходног за даљи професионални развој.

Савладавањем модула **Ловни Туризам**, студенти стичу следеће предметно-специфичне способности:

- Планирање и управљање ресурсним, материјалним, организационим и маркетиншким аспектима ловно-туристичке дестинације,
- Способност за овладавање методама, техникама, поступцима организовања целокупног процеса рада у ловно-туристичкој агенцији и другим субјектима ловног туризма,
- Способност за објективно усвајање, процену и презентовање резултата рада стручне службе ловишта на основу планских докумената,
- Способност да самостално организују ловне активности (туристичке ловове, ловно-туристичке манифестације, радне акције у оквиру ловишта и сл.),
- Способност да остваре сложену комуникацију у оквиру специфичног ловно-туристичког тржишта,
- Способност решавања проблема кроз које се испољава самоорганизација, самосталност и оригиналност,
- Способност испољавања иницијативе и личне одговорности у процесу руковођења радним задацима на пословним планирања и газдовања ловиштем,
- Способност доношења одлука у сложеним и непредвиђеним ситуацијама које се могу десити (коришћење ловачког оружја, напад дивљих животиња, друге опасности које вребају у специфичном амбијенту где се лов спроводи и др.),
- Способност самосталног учења неопходног за даљи професионални развој.

Савладавањем модула **Наставник (куварство, посластичарство, услуживање)**, студенти стичу следеће предметно-специфичне способности:

- Савладавају, повезују, дубље разумеју нова знања из науке о храни и кувању, санитарној безбедности заштите хране и пића, новим процесима и операцијама у производњи и услуживању јела, посластица и пића, савременим методама сервирања и услуживања хране и пића, гастрономском менаџменту и менаџменту хране и пића.
- Дубље разумеју и савладавају нове психолошке, педагошке и методолошке приступе у извођењу теоретске и практичне наставе из куварства, посластичарства и услуживања,
- Усвајају нови приступ афирмацији регионалне, локалне и светске гастрономије у угоститељској понуди,
- Усвајају нова знања из савремених информатичких технологија примењених у извођењу практичне наставе предмета које предају,
- Савладавају и дубље разумеју трендове у развоју педагошку праксе у настави куварства, посластичарства и услуживања,
- Развијају критичку свест и методологију истраживања у гастрономији и угоститељству,
- Сичу нова знања битна за праћење достигнућа у савременој исхрани, куварској технологији, посластичарству и услуживању,

- Реализацијом одговарајуће педагошке праксе (на предметима: куварства, посластичарства или услуживања) студенти се усмерују за предмете које ће предавати, што ће бити истакнуто у додатку дипломе и уз одабир изборних предмета.

Савладавањем модула **Туризам**, студенти стичу следеће предметно-специфичне способности:

- Способност за овладавање методама, техникама, поступцима организовања целокупног процеса истраживања свих сегмената туристичког и угоститељског тржишта,
- Способност за објективно усвајање, процену и презентовање резултата истраживања,
- Способност да самостално и одговорно управљају предузећима и деловима предузећа, као и осталим привредним субјектима у туризму
- Способност да самостално организују различите врсте догађаја у туризму, угоститељству и у осталим комплементарним делатностима,
- Способност да остваре развијену комуникацију у савременом пословном окружењу,
- Способност решавања проблема кроз које се испољава самоорганизација, самосталност и оригиналност
- Способност испољавања иницијативе и личне одговорности.
- Способност доношења одлука у сложеним и непредвиђеним ситуацијама.
- Способност самосталног учења неопходног за даљи професионални развој.

4.2

Како је ово нови студијски програм, који је почео са реализацијом у академској 2024/25, анализа из претходних година се може урадити на основу претходног СП, који је био акредитован за 100 студената, у односу на савремени са два нова модула и 130 предвиђених места.

Академске 2024/25. уписано је 27, а са поновцима 45 студената; 2023/24: 29 (64); 2022/23: 24 (62); 2021/22: 41 (80). У овом периоду је јасан осетан пад у броју уписаних студената, јер је у претходном периоду овај број (са поновцима) био: 2020/21 – 91; 2019/20 – 94; 2018/19 – 102.

Очигледна је мања заинтересованост за упис на мастер студије, уз шта треба додати постојање још једног програма из области Туризма на нашем Департману, велику конкуренцију студијских програма на ВШ и уочавање да за запошљавање није неопходно имати и мастер диплому.

Анализа **броја дипломираних у односу на број уписаних студената** на овом студијском програму за последње три школске године, показала је да је проценат дипломираних студената следећи: 2023/24. 15 студената је одбранило мастер рад (од 29 уписаних, односно 64 са поновцима); 2022/23. 24 (од 24 уписана, односно 62); 2021/22. 23 (од 41/80 уписаних). Из ових података види се да је однос између броја уписаних и одних који су завршили студије веома повољан.

Просечно трајање студија на студијском програму у претходне 3 школске године је податак који се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Статистичка анализа података показује да је академске 2023/24. просечна дужина студирања свршених студената била 2,1 година; 2022/23. 1,8 година, а академске 2021/22. 1,3 године.

Просечно трајање студирања на овом СП одговара просечним дужинама студирања за МАС програма ПМ и ДХ поља на Природно-математичком факултету.

Стопа успешности студената која се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма, указује да је на студијском програму Туризам један од уписана 23 студента завршио студије у року.

За сваки студијски програм именује се руководиоца, који руководи уписом студената, бави се праћењем свих сегмената рада на програму, у активної је комуникацији са студентима и реагује на евентуалне проблеме и примедбе. Одговоран је за праћење структуре и спровођење студијских програма, праћење оптерећења студената, као и за праћење и обезбеђење квалитета програма. Студенти приликом попуњавања годишњих анкета имају могућност да дају своје мишљење о студијском програму на коме студирају и

наставницима.

Иницијатива за покретање нових студијских програма потиче од катедри. Већедепартмана доноси предлоге о формирању студијских програма и именује Комисију заакредитацију, чија је обавеза формирање и реформа студијских планова и програма.Продекан за докторске студије, акредитацију и обезбеђење квалитета активно је укључену процес прављења нових и реформисање старих студијских програма. Предложенопрограме одобрава Наставно-научно веће Факултета, Одбор за обезбеђење квалитета иинтерну евалуацију Универзитета, Стручно веће Универзитета за одговарајуће научно поље, а затим и Сенат Универзитета, након чега се на евалуацију шаљу Комисији заакредитацију и проверу квалитета. Поступак акредитације студијских програма јасно је ипрецизно дефинисан кроз Процедуру Акредитација студијских програма, коју је увео Радни тим ФУК, на основу докумената који дефинишу важећа акредитациона правила.На Наставно-научном већу именују се и руководиоци саветници за сваки студијски програм.Руководиоци студијских програма су одговорни за праћење структуре и спровођење студијских програма, праћење оптерећења студената, као и за праћење и обезбеђењеквалитета програма. Самовредновање студијских програма врши се сваке три године.Уведена је Процедура самовредновања студијских програма, као и формулар и табеле којепопуњавају руководиоци програма подацима о броју уписаних студената, напредовањустудената и оствареним резултатима на студијском програму.

Руководилац студијског програма, студентски саветник и помоћник директора за наставу (у оквиру Департмана) редовно размењују информације и запажања о извођењу студијског програма, питања и мишљења које добијају од студената.

Руководиоци пишу Извештајо самовредновању студијског програма, у коме на основу обрађених података дајумишљење о позитивним и негативним аспектима реализације програма, као и предлоге за побољшање квалитета програма у сваком смислу.

4.3

Повратне информације о квалитету студијског програма – факултет и департман редовно прибављају повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија на МАС Туризам.

Резултати анкетаињања послодаваца налазе се на порталу Природно-математичког факултета, а изнета мишљења уважавају се приликом осавремењавања студијског програма.

Правилно постављен студијски програм, уз његово стално осавремењивање, усавршавање наставника, блиска сарадња са школама, резултирала је тиме да су свршени студенти МАС Туризам у потпуности способни да самостално баве пословима за које их оспособљава овај СП. Како су ти послови из услужног сектора привреде, њихова знања и вештине се брзо показују и валоризују од стране послодаваца. Задовољство послодаваца се огледа и у броју оних који су заинтересовани да наше студенте приме на стручну праксу.

4.4.

Основни инструмент самовредновања је анкета. Анкетирања се спроводе ради добијања мишљења од стране студента За све наставнике и сараднике који су учествовали у реализацији студијских програма и за све студијске програме који су реализовани у текућој студијској години спроводи се Анкета на Природно-математичком факултету. Анкетирање се спроводи на крају сваког семестра (пре његове овере), а односи се на самовредновање квалитета наставе и рада наставника и сарадника. Анкетирање студената у оквиру самовредновања рада студентске службе, библиотеке и техничке опремљености служби спроводи се сваке две године.

Анкете се попуњавају електронски, што омогућава њихову брзу обраду, а обухват је обезбеђен обавезом студената да пре овере семестра попуне електронски ШВ-20 образац и анкету. Анонимност је у потпуности гарантована, што омогућава да мишљења студената буду релевантна.

Директор, наставници и руководиоци студијског програма имају увид у резултате анкета, тако да на основу њих врше корекције у свом раду, односно планирају се измене у студијском програму.

Поред анкета, као најсвеобухватнијег вида учешћа студената у оцењивању и осигурању квалитета студијског програма, ово се обезбеђује и кроз учешће студената у раду Студентског парламента, студента продекана, раду Наставно-научних већа факултета и департмана, разговором са наставницима и давањем појединачних мишљења.

4.5.

Осавремењавање курикулума

Учешће у бројним програмима мобилности студената и наставног особља, је један од најнепосреднијих начина за упознавање са курикулумима страних ВШУ и на основу оваквих искустава ради се на осавремењивању постојећих и планирању нових студијских програма. Свакако, поставка сваког новог студијског програма креће од анализе потребе тржишта и избора страних студијских програма који представљају основу за његово формирање. Овде се води рачуна да барем један од изабраних страних курикулума буде из ВШУ са којима имамо потписан уговор о мобилности. Потенцијално, овакво усклађивање може довести и до креирања програма за добијање двоструке/заједничке дипломе.

Наставници сродних предмета студијског програма анализирају савременост садржаја предмета, међусобну усклађеност, адекватност редоследа изучавања предмета и дају предлоге за њихово унапређење. У складу са правилима акредитације, могуће је увођење нових предмета.

Управо кроз анализу претходног СП, креиран је садашњи програм МАС Туризам, у којем је већ од прве године направљена разлика у предметима, понуда изборних предмета усресређена на развој компетенција студената за сваки модул, креирани су нови предмети у складу са потребама тржишта и компетенцијама наставника.

Од два нова модула, очекује се да модул Наставник привуче и оне колеге који већ раде у школама, а потребно је да испуне све неопходне компетенције; односно да привуче колеге које су основне студије завршили на другом ВШУ. Модул Авантуристички туризам има за циљ да привуче студенте који желе да раде у динамичном пословном окружењу активности у природи.

4.6.

Курикулум студијског програма и његова реализација су тако конципирани да подстичу студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктиван начин истраживања као и на примену тих знања и вештина у практичне сврхе, нарочито у извођењу наставе за коју се првенствено школују. Структура курикулума МАС Туризам је конципирана тако да омогућава претходно наведене ставове. Он је савремен, устројен на основу добрих примера из иностранства и и дуге традиције сарадње са туристичким организацијама, туристичким агенцијама, угоститељским објектима и другим привредним субјектима из туристичко-угоститељске делатности која омогућава стицање теоријских и практичних знања и вештина неопходних за звање Дипломирани менаџер.

4.7

Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни јавности и налазе се објављени на сајту Природно-математичког факултета и Департмана за географију, туризам и хотелијерство.

Наведени услови и поступци су усклађени са циљевима, садржајима и обимом акредитације студијског програма МАС Туризам.

Садржај предмета, начин испуњавања и бодовна вредност предиспитних обавеза, бодовање на испиту се налази у електронски доступним предметним обрасцима. Поред тога, на почетку сваког семестра, на првом часу, наставник и асистент упознају студенте са овим правилима.

Линк према јавно објављеном документу Правила студирања, се налази и у свакој комуникацији електронском поштом са студентском службом.

Предметни образац за Завршни рад је такође доступан у електронској форми. На сајту департмана се налази листа понуђених тема – у одговарајућем броју и за сваког наставника. Ближи садржај завршног рада студент договара са изабраним ментором, а конкретизује се кроз Пројекат завршног рада који се разматра на седници одговарајуће катедре. У случају потребе, на катедри се разматра и одобравање тема које се не налазе на списку понуђених тема. Након усвајања на седници катедре, Пројекат завршног рада се разматра на ННВ већу департмана.

Образац Пројекта завршног рада је електронски, а на тај начин се прибављају и прилажу и остале неопходне потврде којима се доказује да студент испуњава право да пријави завршни рад. Алгоритам прибављања и прилагања документације је јасно приказан и налази се на сајту департмана. На сајту департмана се налази и детаљно упутство за израду завршног рада.

46 Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве,захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
– Циљеви студијскогпрограмаусклађени су са исходима учења +++ – Исходи учења у складу са нивоом очекиваних постигнућа у домену знања, вештина, способности предвиђених за предмете на СП +++ – Обавезна стручнапракса доприноси стицању компетенција +++ – Усаглашена су ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења +++ – Јасно су дефинисанипоступци за одобравање, праћење и контролупрограмастудија – Континуирано се спроводи провера квалитета студијскогпрограма +++ – У контролу квалитета укључени су запослени и свистуденти +++ – Евалуација рада студената од стране организација у којима се изводи Стручна пракса валоризује се кроз измене у садржају предмета +++ – Информације о свимпредметима, укључујући и Завршни рад су доступни на сајту ВШУ+++ - Атрактивно излазно звање Мастер менаџер+++	- Недовољан обухват послодаваца у прикупљању повратних информација од послодаваца ++ - Ограничени број часова стручне праксе према правилима акредитације +++ - Мала заинтересованост студената за упис на МАС +++
Могућности	Опасности
– Осавремењавање садржаја предмета у складу са новим трендовима у туризму на основу информација добијених од стране институција са којима се сарађује +++ – Интернационализација СП, долазак страних студената ++ – Одржавање саградње са бившим студентима и послодавцима ++ – Сарадња са привредом +++ – Организовање семинара за привреднике +++ – Од направљеног материјалаза студенте за полагање испита урадити ауторизоване скрипте и уџбенике ++	- Даље смањивање заинтересованости студената за упис на мастер студије ++ - Криза у пословању туристичких агенција ++ - Развој СП МАС на другим ВШУ - Губитак подршке колега са других ВШУ које учествују у реализацији овог СП

4в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

- Перманентно усавршавање наставног кадра.
- Повећање броја сарадника из редова студената МАС и ДАС, а асистената када то буде дозвољено.
- Омасовити алумни.
- Повећати број страних партнерских ВШУ са уговореним мобилностима.
- Занављање опреме из средстава научних пројеката и сопствених средстава.
- Додавањем изборних предмета пратити промене на тржишту.

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкете о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкете о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

5а Опис тренутног стања

5.1

План и распоред наставе на МАС Туризам су усклађени са просторним могућностима, уз пуно ангажовање наставника, сарадника и студената.

Одмах након уписа мастер студената, са њима се организује заједнички састанак, на којем су чланови комисије за упис и руководиоци студијских програма, на којем се нови студенти упознају са студијским програмом, а студенти тада бирају и изборне предмете, тако да је распоред наставе могуће направити одмах након завршеног састанка.

Све накнадне промене у распореду (сатница/учионица) освежавају се у доступном распореду. План наставе се усклађује са практичним радом студената на Стручној пракси. На платформи Moodle сви наставници на ПМФ имају уобавезе да објављују презентације и други материјал за праћење наставе.

5.2

И предавања и вежбе имају наглашену интерактивност, с обзиром на садржај, циљеве, исходе предмета и студијског програма. Одговарајућа опремљеност хардвером и софтвером, омогућава студентима да наставу прате у пуном обиму. Примењивост знања и вештина се показује кроз примере из праксе, а студенти је осим на колоквијумима и испитима, показују и у току извођења Стручне праксе. Студенти током рада на стручној пракси показују знања и вештине стечене у настави у толикој мери, да веома често буду позвани од стране послодавца да након обавезног дела стручне праксе (нарочито оне у летњем периоду), да продуже ангажовање. Савременост наставног процеса и велика заинтересованост студената се показује и кроз кретивност и самосталност студената у раду. Редовно учествовање на радионицама, семинарима и такмичењима које организују научне и привредне организације, доказују да су студенти веома заинтересовани за стицање примењивих знања.

5.3

На сајту ВШУ су доступни подаци о предметима:

- назив, година, број ЕСПБ, услови за слушање предмета
- циљеви
- садржај и структура
- начин оцењивања на предмету
- обавезна и допунска литература.
- <https://www.pmf.uns.ac.rs/studije/studijski-programi/mas-turizam-2024/>

Посебна пажња се посвећује новоуписаним студентима, за које се организује пријем, током којег буду упознати са наставницима и сарадницима који ће изводити наставу у првом семестру, са распоредом испита и са садржајем сајта Природно-математичког факултета и Департмана за географију, туризам и хотелијерство, на којима могу потражити све потребне информације. Посебно им се представе саветник и руководиоца студијског програма и помоћник директора за наставу, и подстакну се да им се без устручавања обратe уколико имају каквих питања у вези са студирањем.

Из анализе разлога због којих се студенти са других домаћих ВШУ одлучују да наставе студије на студијским програмима на Департману за географију, туризам и хотелијерство, јасно се истиче да је могућност непосредне комуникације са наставницима и асистентима веома важан фактор.

5.4

Праћење спровођења планова наставе и планова рада на појединачним предметима се врши кроз редовну контролу наставног процеса од стране руководиоца студијског програма, помоћника директора за наставу, Наставно-научног већа департмана, продекана за наставу, Наставно-научног већа факултета. Такође, узимају се у обзир и запажања студената изнесена у разговорима, анкетама, петицијама које се организују преко Студентског парламента или Савеза студената. Реагује се сваки пут када се уоче проблеми у спровођењу наставног процеса.

Запослени показују велику заинтересованост за сталним усавршавањем. Учествовање на научним конференцијама се финансијски подржава и од стране департмана, а могу се користити и средства надлежних покрајинских секретаријата и републичких министарстава. Велики број научних пројеката који се реализују на департману, као и броја остварених мобилности наставника, по чему је Департман за географију, туризам и хотелијерство водећи у оквирима Природно-математичког факултета, доказују снажну заинтересованост наставника ка усавршавању.

Компетентност наставника се доказује и са завидном научном продукцијом, пре свега у међународним научним часописима. Сматрамо да за објављивање радова не треба да постоји посебан фонд за подстицање или награђивање, јер су компетенције неопходан услов за напредовање у звањима, а даље омогућавају и позиционирање у домаћим и међународним научним пројектима.

5б Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у

оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
– Компетентан, мотивисан и за студенте доступан наставни кадар +++ – Одговарајуће компетентности наставника и сарадника које се перманентно оснажују +++ – Велики број мобилности наставника +++ – Доступне су све информације о терминима и начинима полагања испита +++ – Квалитет наставног процеса се проверава анкетирањем студената и потенцијалних послодаваца +++ – Онлајн доступни сви материјали потребни за учење и полагање испита (moodle платформа) – Прилагођавање наставе запосленим студентима	- Боравци наставника на научним конференцијам, учешће на међународним пројектима, студијски боравци доводе до надокнађивања пропуштених часова ++ - Недовољан обухват послодаваца у прикупљању повратних информација од послодаваца ++
Могућности	Опасности
– Осавремењивање СП у оквиру новог акредитационог циклуса ++ – Усавршавање наставника у оквиру програма мобилности наставника +++ – Развој СП у складу са искуствима из страних партнерских ВШУ +++ – Повећање атрактивности СП за упис студената новог модула ++	– Могући проблеми у организацији стручне праксе ++ – Немогућност праћења потреба привреде + – Промена звања и компетенција за рад у средњим стручним школама ++

5в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Квалитет наставног процеса кориговати на основу анализа анкета и мишљења послодаваца и свршених студената.
2. Акредитовати додатне модуле у склопу акредитационог циклуса
3. Оснажити комуникацију са послодавцима ради добијања садржајнијих информација о раду свршених студената
4. Повећати број мобилности наставника на страним ВШУ.

Показатељи и прилози за стандард 5:

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

7а Опис тренутног стања

7.1 и 7.2

Анализа потреба за наставним кадром једна је од редовних активности у склопу политике квалитета Факултета и формализована је Правилником о систематизацији радних места који се редовно преиспитује и допуњује. Овај Правилник прописује расподелу и описе радних места за академско, техничко и административно особље. Запошљавање и напредовање наставника регулисано је низом правилника који су усагласности са Законом о високом образовању, одговарајућим правилницима Универзитета у Новом Саду и захтевима Комисије за акредитацију и проверу квалитета.

Поступак и услови за избор наставника и сарадника су утврђени и јавно су доступни у виду Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду. Критеријуми за избор дефинисани су Правилником о ближим минималним условима за избор у звање наставника Универзитета у Новом Саду. Природно-математички факултет је у односу на универзитетски правилник подигао критеријуме, који су дефинисани у Правилнику о додатним условима за избор у звање наставника на Природно-математичком факултету Универзитета у Новом Саду.

Приликом избора узвање наставника се, према прописаним поступцима, оцењује научна, истраживачка и педагошка компетентност кандидата, али и ангажованост у академској и друштвеној заједници. Конкурси за изборе у звање и заснивање радног односа се објављују усредствима јавног информисања, а сва документација која прати ове процесе (извештаји опријављеним кандидатима на конкурс за избор у звање) доступна је јавности на сајту Факултета односно Универзитета.

Квалитет наставног кадра редовно се прати и процењује приликом избора у звање наставника и сарадника у периодици прописаној Законом, као и евалуацијом од стране студената, која се врши на крају сваког семестра. У циљу обезбеђивања квалитетног наставног кадра, успостављен је низ процеса који су ушли у праксу.

Наставна и научна активност се систематски прате, процењују и преиспитују у процесу интерног самовредновања институције. Вредновањем од стране студената наставници на Департману за географију, туризам и хотелијерство добијају високе оцене:

Семестар/година	2023/24.	2022/23.	2021/22.
Зимски	9,48	9,47	9,47
Летњи	9,52	9,45	9,54
Број анкета:	5.648	5.928	6.689

Оцене су јавно доступне запосленима преко е-портала факултета, а увид у комплетне резултате анкета имају предметни наставници за себе, своје сараднике и предмете које предају. Број запослених наставника и сарадника одговара потребама акредитованих студијских програма и прописаним стандардима.

Оцене студената се вреднују и кроз један од критеријума за избор наставника, који дефинише да наставник не може бити биран у више звање ако нема просечну оцену додељену од стране студената најмање у 8 у трогодишњем периоду.

Подаци о наставницима и сарадницима доступни су на сајту департамента.

Број ангажованих наставника и сарадника одговара потребама студијског програма. Укупан број наставника (56) и сарадника је довољан да покрије укупан број часова наставе на студијском програму.

Усавршавање кадрова је основа за постизање високог квалитета у науци и настави. Наставници који изводе наставу на овом студијском програму редовно учествују на научним скуповима у земљи и иностранству, на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја, али и у пројектима Европске уније (H2020, ERASMUS+, INTEREG) кроз које имају прилику да размене наставна искуства са колегама из ЕУ.

Кроз програме мобилности, али и кроз заједнички рад на међународним пројектима, наставници се усавршавају у струци и стичу нова искуства. Редовна пракса наших наставника су студијски боровци на угледним међународним научним институцијама и гостујућа професорства, како наших наставника на

универзитетима у иностранству, тако и колега из иностранства на овом Факултету. Наставници ангажовани на овом студијском програму су ангажовани и у раду научних и струковних удружења, као што су: Привредна комора Војводине, Удружење сомелијеа Војводине, Кулинарска Федерација Србије, Асоцијација Шефова куvara Србије, Кулинарска Асоцијација Србије, Ловачки савез Војводине, Ловачки савез Србије, Ловачки савез Централне Србије, Кинолошки савез Републике Србије, Ловачка Комора, Стрељачка дружина Нови Сад, Српски Дамски Ловачки Клуб "Артемида",

Селекција младих кадрова врши се кроз рад са студентима који се по свом залагању и резултатима истичу од осталих студената. Међу њима су и студенти који су чланови Друштва младих истраживача „Бранислав Букуров“ (основано 1993), Удружења студената туризма и угоститељства „Павле Томић“, Асоцијације ГАСТРО, удружења „Са Србијом на Ти.

Континуирано праћење њиховог рада одвија се и током избора најбољих у звања истраживач-сарадник или истраживач-приправник, када такви студенти улазе у наставни процес. Такође, користи се и могућност ангажовања демонстратора за извођење практичног дела наставе.

На Департману за географију, туризам и хотелијерство потенцира се перманентно усавршавање путем студијских боравака и учешћа на научним и стручним скуповима. Поред учешћа на научним пројектима, наставници ангажовани на овом студијском програму су руководили или учествовали на више INTEREGпројеката прекограничне сарадње.

76 Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве,захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
– Веома квалитетан научни кадар +++ – Доследнопримењивање процедуре за изборе у звања +++ – Јасноописане и објављене процедуре за избор у звања +++ – Јавност поступка избора у звања +++ – Перманентно усавршавањезапослених +++ – Устаљена процедура селекцијемладихкадрова +++ – Повезивањенаучног рада сапотребамапривреде ++	- Не постоји систем финансијске подршке усавршавању из средстава ПМФа ++ - Недовољна средства у фондовима АП Војводине за учешће на међународним научним скуповима ++
Могућности	Опасности
– Коришћење међународних фондова и програма размене наставног особља +++ – Финансирање из међународних пројеката ++ – Сарадња са колегама са других домаћих ВШУ ++ – Ангажовање сарадника ван радног односа (из привреде и јавних установа) ++	– Одлив младих кадрова ++ – Немогућност запошљавања већег броја младих истраживача – забрана запошљавања у јавном сектору +++

7.3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. И даље потенцирати мобилност наставника.
2. Одржавати високе критеријуме за избор наставника.

3. Забрана запошљавања у јавном сектору ограничава креирање и задржавање квалитетних младих научника, па је потребно пружити снажнију подршку истраживачима сарадницима/приправницима.
5. Ангажовање сарадника ван радног односа.

Показатељи и прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

8a Опис тренутног стања

8.1

Квалитет студената обезбеђује се унапред јасно дефинисаним и јавно доступним процедурама уписа студената, праћењем успешности и пролазности студената током студија и благовременим реаговањем на уочене проблеме. Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду има јасно дефинисане процедуре које се односе на упис студената у прву годину студија, као и на напредовање студената током студирања. Ове процедуре дефинисане су *Правилником о упису студената на студијске програме Природно-математичког факултета у Новом Саду*, *Правилима студирања за студенте Универзитета у Новом Саду*, *Природно-математичког факултета* и *Правилником о докторским студијама на Природно-математичком факултету у Новом Саду*, као и другим актима Факултета. Све процедуре су јавне и објављене су на сајту институције. Осим тога, сваке године Факултет припрема брошуру (Информатор) са информацијама о упису на студијске програме, циљевима и исходима студијских програма и осталим информацијама релевантним за студије на Факултету.

8.2

Поред општих законских услова, за упис на МАС Туризам кандидат мора да испуњава следеће услове:

Студијски програм МАС Туризам, модул Туризам - да има завршене четворогодишње основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова и стечен стручни назив Дипломирани менаџер (модул Туризам), Дипломирани туризмолог – модул Туризам или адекватан назив из области туризма (менаџмента у туризму, економике туризма и агротуризма). Студенти који имају завршене четворогодишње основне академске студије из других области у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, морају имати положене испите из улазних модула.

Модул Хотелијерство - да има завршене четворогодишње основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова и стечене стручне називе Дипломирани менаџер (модул Хотелијерство), Дипломирани туризмолог – организатор хотелијерске делатности или адекватан назив из области хотелијерства. Студенти који имају завршене четворогодишње основне академске студије из других области у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, морају имати положене испите из улазних модула.

Модул Гастрономија - да има завршене четворогодишње основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова и стечене стручне називе Дипломирани менаџер (модул Гастрономија), Дипломирани туризмолог – организатор гастрономске делатности или адекватан назив из области гастрономије. Студенти који имају завршене четворогодишње основне академске студије из других области у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, морају имати положене испите из улазних модула.

Модул Наставник (куварство, посластичарство и услуживање) - да има завршене четворогодишње основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова и стечене стручне називе Дипломирани менаџер (модул Гастрономија или Хотелијерство), Дипломирани туризмолог – организатор гастрономске делатности, Дипломирани туризмолог - организатор хотелијерске делатности, или адекватан назив из области гастрономије или хотелијерства. Студенти морају имати положене испите из улазног модула.

Модул Ловни туризам - да има завршене четворогодишње основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова и стечене стручне називе Дипломирани менаџер (модул Ловни туризам), Дипломирани туризмолог – организатор ловно-туристичке делатности или адекватан назив из области шумарства и ветерине. Студенти који имају завршене четворогодишње основне академске студије из других области у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, морају имати положене испите из улазних модула.

Модул Авантуристички туризам - да има завршене четворогодишње основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова

Испити улазних модула су следећи:

Модул Туризам: Менаџмент туристичке дестинације

Модул Хотелијерство; Основе хотелијерства, Услуге у угоститељству

Модул Гастрономија: Стручна пракса 2,3 и 4, Исхрана, Основи гастрономије

Модул Ловни туризам: Основи ловства, Ловно-туристичка делатност, Установљавање ловишта и газдовање у ловству, Ловачко оружје, муниција и балистика

Модул модула Наставник (куварство, посластичарство и услуживање): Психологија образовања, Методика наставе куварства, посластичарства и услуживања, Законодавство у средњошколском стручном образовању

Редослед кандидата за упис у прву годину мастер академских студија Туризма, утврђује се вреднујући: дужину времена студирања на претходном нивоу студија, општу просечну оцелу на претходном нивоу студија и број остварених ЕСПБ на претходном нивоу студија највише.

Студенти који немају положене испите утврђене улазним модулом студијског програма уписују се условно и дужни су да их положи пре полагања испита са мастерстудијског програма. Као испити утврђени улазним модулом признају се еквивалентни предмети положени на претходном нивоу студија.

Број акредитованих места на овом студијском програму је 130 – укупно на све четири године студија, а број уписаних студената је следећи: академске 2024/25. уписано је 27, а са поновцима 45 студената (садашњи СП); док је на претходном МАС Туризам било уписано: 2023/24: 29 (64); 2022/23: 24 (62); 2021/22: 41 (80).

8.3

Правила за студирање јасно дефинишу и генералну стратегију оцењивања студената, док сваки наставник у књизи предмета има истакнуте специфичне захтеве који се постављају пред студенте. Механизми за процену и контролу процедура оцењивања сутакође дефинисани Правилима о студирању. Правилима за студирање обезбеђује секоректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту), студената према наставницима, као и процедуре које омогућују реаговање у случају повреде правила студирања било од стране наставника, било од стране студената.

8.4

Са основним правилима студирања, новоуписани студенти се обавештавају на састанку са њима. Тада се упознају и са саветницима и руководиоцима студијских програма, као и са руководством Департамента за географију, туризам и хотелијерство, којима су слободни да се обрете у случају било каквих питања.

Наставници саветници се бирају за сваки студијски програм, а чија је дужност да помажу студентима у тумачењу правила која се односе на студирање, буду им на располагању за помоћ и савете у току студија, као и да координишу наставнике и сараднике на студијском програму у вези организације наставе испита.

Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани и негују се од настанка Факултета. Факултет омогућује под једнаким условима студирање истудентима са посебним потребама, прилагођено њиховим могућностима и поафирмативним мерама. Зграда није иницијално била прилагођена тој категорији студената, па су изграђене приступне рампе, а зграде су опремљене лифтовима. Факултет поштује и афирмативне мере препоручене од стране Владе за упис студената са посебним потребама, студената ромске националне мањине и држављана Републике Србије који су средњу школу завршили у иностранству.

8.5

Правила за студирање јасно дефинишу и генералну стратегију оцењивања студената, док сваки наставник у књизи предмета има истакнуте специфичне захтеве који се постављају пред студенте. Предметни обрасци за сваки предмет се налазе на сајту Природно-математичког факултета. На почетку семестра студенти се упознају са начином оцењивања из сваког предмета. Путем Moodle платформе или контактом на мејл адресе, студенти могу контактирати наставнике или асистенте/сараднике и од њих добити одговоре на

постављена питања.

8.6-8.10

Механизми за процену и контролу процедура оцењивања сутакође дефинисани Правилима о студирању. Правилима за студирање обезбеђује секоректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту), студената преманастваницима, као и процедуре које омогућују реаговање у случају повреде правила студирања било од стране наставника, било од стране студената. Испити су јавни и на њима поред наставника дежура и асистент или сарадник.

Ефикасност студирања се редовно прати кроз статистику броја уписаних и дипломираних студената, просечног трајања студија, праћење броја студената саоствареним максималним или минималним (37) бројем ЕСПБ за упис наредне године студија и просечне оцене студената.

Реагује се и уколико се уочи сувише ниска пролазност али и у случају појаве других неправилности приликом оцењивања. На е-порталу Природно-математичког факултета, сваки наставник добија бројчане и графичке податке о броју студената који су изашли на испит и њихову пролазност по испитним роковима. Такође, наставницима су доступни и електронски записници почевши од академске 2015/16. године, па у случају потребе, постоји и могућност самокориговања наставника.

На крају сваког семестра наставници и руководиоци департмана/факултета добијају резултате анкетаирања студената. Оцене и запажања које се односе на квалитет наставе се разматрају, а у случају потребе се реагује.

8.11

Студенти су заступљени у свим сферама управљања и одлучивања на Факултету, у складу са Законом о високом образовању и Статутом Факултета. Студентски парламент је званично представничко тело студената које се бави заштитом права и интереса свих студената на Природно-математичком факултету. Такође, Парламент учествује у спровођењу иницијатива студената које се тичу напређења квалитета наставе и науке, студентског стандарда, проналажења потенцијалних компанија за организовање стручних пракси, организовања студијских путовања, окупљања и слично. Студентски парламент чине студенти са сваког Департмана и са сваке године студија. Кроз учешће у раду Студентског парламента студенти се осећају ближе факултету и добијају могућност да утичу на промене, иновације и ефикасно решавање потенцијалних проблема. Факултет од Парламента добија сверелевантне информације о студентским питањима и потенцијалним проблемима. Захваљујући веома доброј комуникацији између студентских представника и менаџмента ПМФ-а, остварује се веома добра сарадња која студентима у потпуности омогућава остваривање свих њихових права и интереса.

Студенти су организовани и у оквиру удружења грађана, чије је седиште на адреси ПМФа. Студенти на МАС Туризам могу бити чланови Друштва младих истраживача „Бранислав Букуров“ (основано 1993), Удружења студената туризма и угоститељства „Павле Томић“, Асоцијације ЕГЕА, ГАСТРО. Департман, факултет и Савез студената у складу са финансијским планом, подржавају рад ових удружења, а бесплатно им се уступа простор и опрема.

86 Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
– Јасне и јавно публиковане процедуре пријема студената +++ – Обезбеђена једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са посебним потребама +++ – Доступност информација о студијама +++	- Нередовност похађање наставе запослених студената + - Анализа ефикасности метода и критеријума оцењивања се не спроводи у потпуности + - Студенти ретко користе право комисијског полагања испита +

– Доступност процедура и критеријума оцењивања +++ – Анализирање метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, примена корективних мера у случају потребе ++ – Усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма +++ – Наставници су објективни и принципијени у процесу оцењивања +++ – Континуирано праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере +++ – Организовање студената у оквиру Савеза студената и Студентског парламента +++ – Дуга традиција студентског организовање у истраживачким удружењима +++	
Могућности	Опасности
– Унапређење промотивних активности ради привлачења бољих студената +++ – Подстицање активних облика наставе ++ – Већа подршка Департамента раду студентских удружења ++	– Конкурвенција других ВШУ приликом уписа на 1. годину ++ – Демографска слика и мањи број студената +++ – Генерално спуштање критеријума на факултету ради боље пролазности +++

8в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Пронаћи најбоље канале и побољшати промоцију СП међу студентима других ВШУ.
2. Потенцирати редовност у похађању наставе.

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

9а Опис тренутног стања

9.1

Факултет располаже са око 100.000 библиотечких јединица. На сваком департману постоји посебан библиотечки депо, приручна библиотека (за наслове који се најчешће користе), читаоница и канцеларија библиотекара и књижничара. Сви подаци о библиотечким ресурсима департмана су организовани у библиотечки информациони систем БИСИС који је јавно доступан, а за фонд библиотеке Департмана за географију, туризам и хотелијерство налази се на адреси: <http://libdgt.pmf.uns.ac.rs/>

Литература обухвата и уџбенике, скрипте, збирке задатака и практикума у електронској форми, који су доступни студентима – наставници овакву литературу постављају на Moodle платформу и сајт департмана.

Такође, на овој платформи налазе се и снимљена предавања наставника. Број оваквих снимака повећао се нарочито у летњем семестру 2020. године, када су сви департмани наставу изводили само on-line.

За куповину нових библиотечких јединица користе се средства департмана али и материјална средства домаћих и међународних пројеката.

9.2

Списак неопходних уџбеника и друге литературе за праћење предмета и његово полагање налази се у предметним обрасцима на сајту факултета. Такође, са потребном литературом наставник упознаје студенте на почетку семестра.

9.3

Факултет има богату издавачку делатност, која се одвија према унапред утврђеном Годишњем плану издавачке делатности. Настава је покривена уџбеницима и помоћним уџбеницима које одобрава Наставно-научно веће Факултета, што је регулисано *Правилником о уџбеницима* и *Правилником о издавачкој делатности*. Формулисане су и донете процедуре, мапе пословних процеса, које се тичу издавачке делатности – Издавање публикација Природно-математичког факултета и доношење Годишњег плана издавачке делатности.

Препорука је да се уџбеници издају у електронској форми, првенствено ради финансијске уштеде, развоја еколошке свести али и ради повећања доступности студентима. На овај начин решен је проблем недостатка средстава за штампање уџбеника и осталих публикација, неопходних за квалитетно извођење наставе. Електронска издања уџбеника се налазе на сајту Факултета и студенти их могу бесплатно преузети. Факултет има обезбеђен приступ бази података Кобсон, преко које је могуће набавити научне часописе и радове. Такође, омогућен је приступ и страним базама података (статистичких, сателитских снимака, нумерчких...)

9.4

Студенти факултета могу да користе библиотечки фонд из сваке департманске библиотеке, као и да користе читаонице на свим департманима, па тако имају приступ фонду од око 100.000 библиотечких јединица. Библиотека Департмана за географију, туризам и хотелијерство има преко 17.000 књига и преко 7.000 карата.. Библиотека користи БИСИС систем претраге (свих библиотечких фондова који су у овом систему) и све друге услуге које користи овај систем. На страници Библиотеке на сајту Департмана јасно су уочљиве информације о новим публикацијама, а почетком године сви запослени добијају билтен приновљених публикација, као и извештај о броју електронски доступних (скенираних или електронских) библиотечких јединица

9.5

Руководилац студијског програма, али и сви ангажовани наставници, праћењем нове литературе и потреба извођења наставе, покрећу поступак набавке нових уџбеника и других публикација. Набавка се врши из сопствених средстава департмана или из буџета научних пројеката. Такође, наставници обезбеђују доступност електронских издања уџбеника који су слободни за коришћење.

9.6

Факултет прати и оцењује квалитет уџбеника са аспекта квалитета садржаја, структуре, стила и обима. Рецензија уџбеника се врши пре њиховог издавања, уз обавезно учешће екстерних рецензента, према новоутврђеним правилима. Уведен је и посебан Формулар за рецензију, у коме рецензенти јасно изражавају став о свим аспектима квалитета уџбеника. Студенти оцењују рад библиотеке кроз процес самовредновања, попуњавањем анкете сваке друге године, пре овере летњег семестра (Анкета 5. Евалуација рада библиотеке и техничке опремљености Факултета).

9.7

Депарتمانска библиотека ради од 8 до 20 часова и у њој су запослене две библиотекарке са одговарајућом стручном спремом и положеним стручним испитима. Њихово усавршавање путем курсева који се организују за библиотекарке је стално. Рад библиотеке уређен је Правилником о раду библиотека. Електронски каталог је доступан, а осим што се дипломски, мастер и докторски радови могу преузимати у електронској форми, све више других издања су такође доступна у овом облику.

9.8

Компетентност и мотивисаност особља за подршку библиотекама, читаоницама и рачунарским центрима се континуирано прати, оцењује и унапређује, а како што је већ наведено запослени на овим местима су такође предмет анкетирања студената.

9.9

Студенти су упознати са начином рада библиотека, читаоница и рачунских центара. Обавештавање се изводи преко сајта факултета/департмана, информација на огласној табли, оних које се добијају од стране запослених на овим местима као и од наставника/сарадника који изводе наставу у рачунским центрима.

9.10

Факултет поседује веома добру рачунарску инфраструктуру. Мрежна инфраструктура постављена је 2009. године (мрежни каблови, централно чвориште, бежични приступ), чиме су створени услови за унапређивање рачунарских капацитета. Тренутно је у функцији 21 сервер. Обезбеђен је бежични приступ интернету путем eduroam сервиса из свих делова зграде Факултета, као и неометан рад електронских сервиса Факултета. Факултет има 9 рачунарских учионица са 217 радних места. Сви рачунари су умрежени и са сваког је омогућен приступ интернету. Рачунарске учионице се користе за извођење наставе и самостални рад студената. Радно време рачунарских учионица је од 8 до 20 часова. У функцији је и рачунарски кластер са 8 нодова, на коме се тренутно покреће моделовање временске прогнозе, као и разни математички прорачуни. У кабинетима наставника и сарадника у функцији су 542 рачунара, у просторијама служби 48, а у салама за предавања још 124 рачунара. Факултет поседује укупно 46 видео бимова. У свакој учионици на Департману за географију, туризам и хотелијерство инсталирани су видео пројектори. Број резервних пројектора одговара потребама замене постојећих, као и за употребу ван департмана.

9б Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
– Постоје и примењују се правилници о уџбеницима и издавачкој делатности+++ – Сви предмети су на одговарајући начин покривени уџбеницима и училима+++ – Одговарајућа структура библиотечког фонда+++ – Електронски каталог библиотека +++ – Повећавање удела библиотечких јединица у електронском облику +++ – Потенцирање електронских издања уџбеника +++ – Адекватни услови за рад +++ – Омогућен електронски приступ свим дипломским/мастер/магистарским/дипломским радовима +++	- Библиотечки фонд није потпуно дигитализован ++ - Капацитети читаоница недовољни за време испитних рокова +++ - Студенти преферирају електронски доступне библиотечке јединице ++
Могућности	Опасности
– Дигитализација библиотечког фонда ++ – Развој система издавања електронских публикација ++	– Ограничена средства за набавку нових библиотечких јединица ++ – Велики број непродатих уџбеника на лагеру ++

9в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Развити савремене електронске уџбенике, а не само класична издања у електронском облику.
2. Омогућити приступ већем броју страних електронских (дигиталних) библиотечких фондова и база података
3. Континуирано повећавати број дигитализованих библиотечких јединица.
4. Обезбедити шири обухват обука за коришћење свих могућности Moodle платформе за електронско учење.

Показатељи и прилози за стандард 9:

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

10a Опис тренутног стања

10.1

Обезбеђење квалитета управљања Природно-математичким факултетом постижесе, између осталог, захваљујући прецизно утврђеним надлежностима и одговорностима органа Факултета и јединица за ненаставну подршку. Органи Факултета су: орган управљања, орган пословођења, стручни органи и студентски парламент. Надлежности и одговорности свих органа Факултета утврђене су Статутом Факултета и у складу су са законом. Орган управљања је Савет Факултета, а орган пословођења Факултета је декан. Стручни органи Факултета су Наставно-научно веће Факултета, Наставно-научно веће департмана и Изборна већа департмана. Студентски парламент се организује у циљу заштите права и интереса студената на Факултету.

10.2

Организациону структуру Факултета чине департмани, одсеци, катедре, лабораторије, радионице, центри, стручне службе и библиотеке. Актом о организацији рад Факултета организован је на пет департмана - Департман за биологију и екологију, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Департман за математику и информатику, Департман за физику, Департман за хемију, биохемију и заштиту животне средине. Департман има оперативне надлежности у оквиру Факултета и органе: Наставно-научно веће департмана, Изборно веће департмана, директора и помоћнике директора.

У оквиру Деканата организоване су заједничке стручне службе ради обављања делатности или појединих стручних послова из своје надлежности у складу са општим актом о организацији и систематизацији послова, којим се прописују радна места, врста и степен стручне спреме, потребна знања, број извршилаца и други услови (Служба за студентске послове, Служба општих послова, Служба финансијско-рачуноводствених послова, Служба за међународну сарадњу). У оквиру стручних служби обезбеђује се обављање послова који су неопходни за остваривање интегративних функција Факултета заснованих на заједничким процедурама извршења пословних процеса, односно стандардним процедурама и правилима које одреди Факултет. Библиотечку делатност запотребе Факултета обављају библиотеке у саставу свих департмана и централна читаоница. У извођење радних процеса и научно-истраживачког рада поред наставника, сарадника и истраживача укључене су и стручне особе других профила као ненаставно особље (лаборанти, стручни сарадници, техничка подршка, програмери, библиотекари...). Број, врста, формирање нових и укидање постојећих организационих јединица дефинишу се Статутом и општим актима Факултета. Одлуком о образовању организационих јединица утврђују се послови, овлашћења, унутрашња организација, начин рада, управљање, обављање стручно-административних и других послова организационе јединице.

10.3

Факултет систематски прати организацију и управљање Факултетом и предузима мере за унапређење квалитета управе. Ради ефикаснијег организовања наставних и научних активности, рад по катедрама се реорганизује, формирају се нове катедре или се врши прерасподела кадрова по катедрама. Уведена је обавеза да све катедре донесу пословник о раду катедри. По потреби се континуирано оснивају нове образовне истраживачке лабораторије, неке од њих су и званично акредитоване за обављање одређених делатности. На Факултету је 2008. године регистрован први Центар изузетних вредности за математичка истраживања нелинеарних феномена, а 2018. године регистрован је и други Центар за репродуктивну ендокринологију и сигнализацију.

10.4

Систематски се прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља Факултета, како путем анкета које попуњавају студенти, тако и путем анкета које попуњавају запослени на Факултету. Самовредновање процеса управљања се врши попуњавањем Анкете 8. - Евалуација процеса управљања од стране радника

Факултета и Анкете 9. -Евалуација процеса управљања од стране студената. Самовредновање рада библиотеке и техничке опремљености служби од стране студената врши се попуњавањем Анкете 5. - Евалуација рада библиотеке и техничке опремљености Факултета, а самовредновање рада Студентске службе попуњавањем Анкете 4. - Евалуација рада Студентске службе. Резултатима самовредновања руководство дискутује на колегијумима, посебно се анализирају неправилности и проблеми на које су анкетирани указали и изналазе мере за њихово отклањање. Управо иницирано притужбама студената на рад Студентске службе, велике гужве приликом пријаве испита или овере семестра, приступило се увођењу система електронске пријаве испита и електронске овере семестра. Уследио је прелазак на низ електронских сервиса, што је знатно олакшало и убрзало рад Студентске службе, смањило гужве и повећало задовољство студената. Такође, на иницијативу студената, кориговано је радно време библиотека и дефинисани су услови коришћења читалоница.

10.5

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђени су Правилником о раду. Факултет је обезбедио квалитетан наставни кадар, међутим број запослених у стручним службама није адекватан. Због ступања на снагу забране запошљавања, као и лимитирања броја запослених, није могуће повећати број запослених у службама у којима за то постоји реална потреба. Овакво стање чак прети да угрози рад виталних служби Факултета, као што је студентска служба. Број и квалитет запослених у структурама ненаставне подршке процењују се на основу стандарда за акредитацију.

10.6

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни су предмет периодичног анкетирања од стране студената. Такође, постоји слободна размена мишљења између наставника о квалитету управљачког и ненаставног особља, па нека од таквих мишљења буду конкретизовани кроз одлуке департаманског наставно-научног већа.

10.8

Ненаставном особљу обезбеђена је могућност образовања и усавршавања на професионалном плану. Спроводи се континуирана едукација запослених из области прописа који се односе на њихов рад. Запослени редовно учествују у раду стручних форума и посећују семинаре и саветовања. Могућности усавршавања додатно су повећане увођењем међународних програма размене заненаставно особље, финансираних из међународних фондова.

10б Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
- Области деловања органа управљања и стручних служби су јасно дефинисане +++ - Организациона структура је јасно и логично постављена +++ - Квалитет управљања Факултетом се редовно оцењује +++ - Добра организованост рада стручних служби +++ - Перманентна обука укључујући програме мобилности за ненаставно особље +++ - Дефинисане ФУК процедуре	- Недовољно искоришћене могућности усавршавања ненаставног особља +++ - Честе промене прописа и велики обим ангажовања ради усаглашавања начина пословања и докумената ++

- Изузетно коректан међусобни однос између наставног и ненаставног особља +++	
Могућности	Опасности
– Међународни програми мобилности за ненаставно особље +++ – Развој система издавања електронских публикација ++	– Забрана запошљавања у јавним установама +++ – Честе промене прописа +++ – Недостатак мотивисаности у појединим службама +++ – Велик обим ангажовања у студентској служби+++
10в Предлог мера и активности за унапређење квалитета 1. Перманентно усавршавање ненаставног особља. 2. Потенцирати долазне и одлазне мобилности ненаставног особља. 3. Одржавати систем одговорности према раду.	
Показатељи и прилози за стандард 10: Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе Прилог10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби	

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

11а Опис тренутног стања

11.1

Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду поседује зграду сатри ламеле (на адреси Трг Доситеја Обрадовића 2, 3 и 4 у Новом Саду) укупне површине од 23.076 m². Факултет располаже простором који је довољан за реализацију свих акредитованих студијских програма на свим нивоима студија. Зграда има 6 амфитеатара укупне површине 839 m² са укупно 920 места, 19 слушаоница и учионица укупне површине 1194 m² са укупно 742 места, 123 специјализоване лабораторије, 9 рачунарских учионица са укупно 217 радних места, просторије за библиотекаре са читаоницама, 123 наставна кабинета, као и просторије за деканат, рачуноводство, студентску службу, салу за седнице итд. Често се врши реорганизација расположивог простора, ради оптималне искоришћености.

Зграда Факултета која је пројектована 1950-их година још увек испуњава захтеве који важе за високошколске институције, мада смо на граници са расположивим простором. Велика пажња се поклања одржавању постојећих просторија и инфраструктуре, као и изналажењу могућности за проширење простора, реконструкцију и адаптацију у циљу повећања ефикасног искоришћења.

На Департману за географију, туризам и хотелијерство, постављен је нова керамичка подлога у централном ходнику и у једној сали. Неонско осветљење је у потпуности замењено LED панелима. Стаклени панели замењени су прозорима, а сви алуминијумски окови прозора су обновљени. На овај начин је департман допрнео расту енергетске ефикасности зграде.

Промењен је намештај и замењена интернет мрежа у сали ГИС1, чиме је омогућен лакши рад са студентима. Сала 3 је тотално реконструисана па је добила комбиновану намену – Кабинет за гастрономију (кухиња) и учионица за остале предмете.

У кабинетима је мењан стари намештај и прављен другачији размештај, да би у постојећи простор могао бити смештен већи број запослених.

Рачунарска и друга техничка опрема се занавља током сваке године.

Постојећа опремљеност простора у којима се изводи настава на МАСТу туризам задовољава потребе студената. Радни простор за наставнике је ограничен, што представља дугогодишњи проблем овог департмана.

11.2

Факултет поседује бројну техничку опрему која се користи у наставним и научним активностима. Како су природне науке по питању потребне опреме врло захтевне, запослени користе сваку прилику да преко међународних или националних пројеката и конкурса набаве нову опрему и на тај начин осавремене рад у својим лабораторијама. У приложеним табелама дати су спискови опреме коју факултет поседује, а посебно је приказан списак капиталне опреме у власништву факултета која се користи у настави и научно истраживачком раду.

Студенти на МАСТу туризам, као и наставници који изводе наставу на овом СП, поред опреме која се налази на Департману за географију, туризам и хотелијерство, користе и осталу опрему која се налази на факултету, али и опрему факултета чији наставници изводе наставу на МАСТу туризам. Такође, студенти користе и опрему наставних база са којима имамо потписане одговарајуће уговоре.

11.3

Простор на Департману за географију, туризам и хотелијерство је главни ограничавајући фактор за развој овог департмана и због тога је АП Војводина одобрила средства за прикупљање техничке документације за подизање нове зграде, намењене овом департману.

Постојећи простор се оптимално користи, а опрема редовно обнавља, тако да су наставници и студенти веома задовољни нивоом техничке опремљености.

11.4

Бежични интернет (Eduroam) функционише у читавом кампусу Универзитета у Новом Саду. Поред тога, студентима су обезбеђени и рачунари у читаоницама, које могу користити у току радног времена (8-20 ч). За наставне активности је обезбеђен довољан број рачунара у три компјутерске учионице на Департману за географију, туризам и хотелијерство, као и у осталих 6 компјутерских учионица на факултету.

Сваки наставник и сарадник има свој десктоп рачунар са модерном конфигурацијом. Рачунари се обнављају према годинама старости и компопонентама које се у њима налазе. Такође, скоро сви наставници имају и преносне рачунара. Рачунарска опрема обнавља се из сопствених средстава, али све више и из материјалних средстава домаћих и међународних пројеката.

И друга техничка опрема за извођење наставе на МАСТуризаму потпуности задовољава потребе наставника и студената. Наравно, брз развој ове дисциплине захтева редовно обнављање опреме.

11.5

На департману сви запослени имају десктоп рачунаре у канцеларијама. Студенти, поред рачунара које током наставе могу користити у рачунарским учионицама, могу користити и оне у читаоници департманске библиотеке. WiFiEduroam мрежа доступна је у читавом кампусу, тако да студенти могу користити и своје преносне рачунаре, телефоне или таблете. Фотокопир машине/скенери су за запослене доступне у три канцеларије на департману. Студенти могу фотокопирати у некој од бројних услужних фотокопирница у кампусу.

11.2. Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве,захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
- Просторни капацитети одговарају садашњем броју студената +++ - Постојећа техничка и лабораторијска опрема је савремена и задовољава све потребе студената и запослених +++ - Број места у рачунарским учионицама је одговарајући +++	- Простор за наставнике, делимично и за студенте на граници испуњености захтева на Департману за географију, туризам и хотелијерство +++ - Дотрајалост инсталација грејања, водовода и канализације ++ - Укупно ниска енергетска ефикасност зграде ++ - Ограничено време за извођење радова на реконструкцији с обзиром на наставу и испитне рокове +
Могућности	Опасности
- Приступ међународним фондовима за набавку опреме и реконструкцију простора +++ - Приступ фондовима АП Војводине за реконструкцију простора +++	- Високи издаци за одржавање зграде, нарочито за дотрајале инсталације +++ - Опасност од инцидената у лабораторијама +++ - Због повећаног броја модула/предмета, од следеће године ћемо имати мањак учионица++

11.3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Одржати темпо занављања рачунарске и друге техничке опреме.
2. Исходовати дозволу за изградњу нове зграде Департмана за географију, туризам и хотелијерство.
3. Користити стране изворе финансирања за реконструкцију постојећег простора.

4. Појачати енергетску ефикасност постојеће зграде.

5. Континуирано обучавати студенте и запослене у правилном коришћењу опреме и заштите на раду.

Показатељи и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

13а Опис тренутног стања

13.1

Статутом Факултета, Стратегијом обезбеђења квалитета и Правилником осамовредновању студија, педагошког рада наставника и услова рада гарантовано је учешће студената у спровођењу стратегије, стандарда и процеса обезбеђења квалитета. Активна улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се радом Студентског парламента, студентских организација, студентских представника у органима и стручним телима Факултета (Савет, Наставно-научно веће, Дисциплинска комисија, студент продекан), учешћем представника студената у раду органа за обезбеђење квалитета (Одбор за квалитет и самовредновање, Комисија за оцену квалитета), периодичним оцењивањем квалитета студијских програма, наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника, сарадника и услова рада, као и факултетских служби путем анкетирања и изражавањем мишљења о свим општим актима Факултета.

13.2

Учешћем у раду тела и органа Факултета студенти дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет Факултета. У Прилогу 13.1 пружени су докази о учешћу студената у раду тела Факултета која се баве квалитетом. Приказане су и све анкете које попуњавају студенти у току процеса евалуације.

Мишљење студената и њихова успешност у студирању узимају се у обзир и приликом осмишљавања нових и реорганизовања постојећих студијских програма. Оцена рада наставника од стране студената узима се као један од елиминаторних критеријума приликом избора у виша наставничка звања, при чему наставник који је добио оцену студената нижу од 8 не може бити биран у више звање. Поред редовног процеса анкетирања, о којем је било детаљније речи у опису претходних стандарда, на иницијативу студената уведена је акција "Реци данас да бисмоти помогли сутра". Кроз ову акцију студенти анонимно, у слободној форми изражавају своје мишљење и ставове о наставном процесу и раду факултета и изјашњавају се о различитим темама везаним за студирање. Запажања и коментари студената свакако су основа за рад на унапређењу квалитета и система образовног рада на Факултету

13.3

Анкетирања се спроводе ради добијања мишљења од стране студента. Анкетирање се спроводи на крају сваког семестра (пре његове овере), а односи се на самовредновање квалитета наставе и рада наставника и сарадника. Анкетирање студената у оквиру самовредновања рада студентске службе, библиотеке и техничке опремљености служби спроводи се сваке две године.

Анкете се попуњавају електронски, што омогућава њихову брзу обраду, а обухват је обезбеђен обавезом студената да пре овере семестра попуне електронски ШВ-20 образац и анкету. Анонимност је у потпуности гарантована, што омогућава да мишљења студената буду релевантна.

Директор, наставници и руководиоци студијског програма имају увид у резултате анкета, тако да на основу њих врше корекције у свом раду, односно планирају се измене у студијском програму.

Поред анкета, као најсвеобухватнијег вида учешћа студената у оцењивању и осигурању квалитета студијског програма, ово се обезбеђује и кроз учешће студената у раду Студентског парламента, студента продекана, раду Наставно-научних већа факултета и департмана, разговором са наставницима и давањем појединачних мишљења.

13.4

Студентски парламент одржава седнице на којима се расправља о студентским питањима. Студентски парламент делегира представнике студената у телима и органима Факултета и стара се о заштити и интересима права студената. Факултет се стара и о обезбеђивању услова за рад студентских организација и финансијски помаже њихову активност.

Факултет подстиче студенте на активно укључивање у процес развоја студијских програма, процесу процене оптерећења, као и на унапређивање наставног процеса иметода испитивања. У односу на претходни период остварен је значајан напредак у побољшању мотивације студената да учествују у систему квалитета Факултета.

13б Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
- Учешће студената у самовредновању и провери квалитета даје реалнију слику квалитета Факултета ++ - Активно учешће студената у органима и стручним телима Факултета и у раду органа за обезбеђење квалитета ++ - Квалитетан и разрађен систем анонимног електронског анкетирања +++ - Оцена рада наставника од стране студената узима се у обзир приликом избора у виша наставничка звања +++	- Недовољна мотивисаност и незаинтересованост појединих студената за учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета ++ - Заинтересованост малог броја студената за учешће у раду тела Факултета ++ - Стални захтеви студената за увођењем олакшица у процесу студирања, у смислу повећања броја испитних рокова, лакшег уписа године, залагање за снижавање критеријума и лакшу пролазност, што не доприноси повећању квалитета +++
Могућности	Опасности
– Добра сарадња са свршеним студентима и добијање повратних информација може повољно утицати на унапређење квалитета наставних планова ++	– Недовољно озбиљан приступ студената процесу евалуације квалитета може изазвати искривљену слику о квалитету +

13в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Мотивисати студента за објективно вредновање током попуњавања анкета.
2. Едуковати студенте о значају система обезбеђења квалитета и њихове улоге у овомо процесу.

Показатељи и прилози за стандард 13:

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична проверка квалитета

14а Опис тренутног стања

14.1

Природно-математички факултет у Новом Саду је обезбедио институционалне оквире који омогућавају систематско праћење, оцењивање, проверу, унапређивање и обезбеђење квалитета у свим областима. Наведено је пре свега постигнуто усвајањем Стратегије обезбеђења квалитета, Правилника о раду Одбора за квалитет и самовредновање, Правилника о систематском праћењу и оцењивању обима и квалитета истраживачког рада, као и Правилника о самовредновању студија, педагошког радног наставника и услова рада. Ове, 2018. године, иновирани су Стратегија обезбеђења квалитета. Факултет обезбеђује испуњавање обавеза субјеката обезбеђења квалитета, као и спровођење утврђених поступака и стандарда за оцењивање квалитета.

14.2

Факултет је обезбедио инфраструктуру и све потребне услове редовно, систематско прикупљање и обраду података који су неопходни за праћење квалитета у свим подручјима која су предмет самовредновања.

Према календару који се усваја сваке године и у складу са Правилником о самовредновању студија, педагошког рада наставника и услова рада, у сваком семестру спроводи се анкетирање студената, којим је обухваћена евалуација наставног процеса. Евалуација рада студентске службе, библиотеке и техничке опремљености Факултета, евалуација процеса управљања од стране студената и евалуација процеса управљања од стране радника Факултета спроводи се сваке две године. Евалуација студијских програма врши се сваке три године. Евалуација научно-истраживачког рада, као и услова научно-истраживачког рада спроводи се сваке године, у складу са Правилником о систематском праћењу и оцењивању обима и квалитета истраживачког рада што вишег нивоа квалитета.

14.3

Факултет обезбеђује повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената, добијајући их од представника Националне службе за запошљавање и својих свршених студената. Осим тога, Факултет обезбеђује податке који су неопходни за упоређивање са другим високошколским установама и размењује информације са установама које остварују добре резултате у истраживању и едукацији, увидом у научне сарадње и размене студената и наставног особља.

14.4

У току процеса акредитације студијских програма испуњавамо обавезу да је нови програм упоредив са најмање три програма који се реализују у европским земљама. Тиме омогућавамо и да велики број наставника, сарадника и студената учествује у Erasmus програмима размене, што је свакако прилика за размену искустава и унапређење квалитета наставног и научног рада по европским стандардима. Академска мобилност на свим нивоима (студенти, наставници, административно и техничко особље) је већ препозната као елемент квалитета и фактор који утиче на запошљавање, те се у складу с тим и стратегија Факултета заснива на актуелној стратегији „Мобилност за боље учење“ (*Mobility for better learning, Mobility strategy 2020 for the European Higher Education Area (EHEA)*). Остварено је активно учешће Факултета у европским и глобалним програмима академске мобилности на свим нивоима, што за последицу има пораст броја броја мобилности студената и наставника.

14.5

У оквиру састављања документа о самовредновању факултета у студијских програма, узимају се у обзир оцене и мишљења студената.

14.6

Извештаји о резултатима спроведених анкета и извештаји о успеху студената разматрају се на седницама одговарајућих комисија, Одбора за квалитет и самовредновање и Наставно-научног већа Факултета. Годишњи извештај о раду Одбора за квалитет и самовредновање, Комисије за оцену квалитета и Комисије за оцену квалитета истраживачког рада, предмет су разматрања на седницама Наставно-научног већа Факултета. Сви општи акти којима је регулисан систем обезбеђења квалитета доступни су јавности на интернет страници Факултета <https://www.pmf.uns.ac.rs/o-nama/dokumenti/>, док су Политика квалитета, Стратегија обезбеђења квалитета, Акциони план реализације Стратегије обезбеђења квалитета и календар спровођења анкета доступни на интернет страници <https://www.pmf.uns.ac.rs/o-nama/dokumenti/> под Квалитет.

14б Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
- Континуирано се реализује процес обезбеђења и унапређења квалитета ++ - Обезбеђена инфраструктура и сви потребне услови за редовно систематско праћење и обезбеђење квалитета +++ - Стратегија обезбеђења квалитета Факултета је иновирана и усаглашена са стратегијом обезбеђења и унапређења квалитета других престижних високошколских институција у земљи и иностранству ++ - Уведене и детаљно описане процедуре за самовредновање ++ - Факултет добија повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената од својих свршених студената. ++ - Процес прикупљања података о квалитету спроводи се периодично према календару и у складу са одговарајућим правилницима +++ - Збирни резултати анкета доступни су на интернет страници Факултета ++	- Нередовне повратне информације о квалитету стечених компетенција студената
Могућности	Опасности
- Усаглашавање са стратегијама обезбеђења и унапређења квалитета других престижних високошколских установа у иностранству ++ - Мотивисање запослених и студената за учешће у програмима размене ++ - Интернационализација факултета ++	– Недовољна заинтересованост студената да учествују у процесу евалуације и унапређења квалитета ++ – Недовољна мотивисаност запослених да анализирају резултате анкета ++ – Недовољна обученост запослених у спровођењу самоевалуације рада ++

14в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Предложене мере из стандарда 13.
2. Мотивисати запослене да детаљније анализирају резултате анкета за област рада којом се баве.
3. Обучити и мотивисати запослене да спроводе самоевалуацију, засновану и на оценама анкетног истраживања.

Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.